

การศึกษาทางเลือก: รูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเจนเนอเรชันแอลฟา
ALTERNATIVE EDUCATION: THE IMPORTANT LEARNING MODEL
FOR GENERATION ALPHA

ชนันภรณ์ อารีกุล^{*}
Chananporn Areekul

Received: July 03 , 2019

Revised: September 145, 2019

Accepted: September 30, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอสาระเกี่ยวกับเจนเนอเรชันแอลฟาและแนวคิดการศึกษาทางเลือกแบบบ้านเรียนและศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีแนวโน้มจะได้รับความนิยมมากขึ้นในโลกอนาคต เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญมากเป็นพิเศษ ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ และมีโอกาสเรียนตามศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การศึกษาทางเลือก, เจนเนอเรชันแอลฟา, รูปแบบการเรียนรู้

ABSTRACT

The purpose of this article was to present the content of generation Alpha and alternative education concept: home school and learning center. The alternative education concept was the important one of educational model and will be more popular in the future because this concept emphasized the learners and actually made the freedom, responsibility, and potential for learners.

Keywords: Alternative Education, Generation Alpha, Learning Model

^{*} Department of Adult Education and Lifelong Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University.

1. บทนำ

เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ จากทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกันอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในด้านข้อมูล ข่าวสารและความรู้ กระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นดังกล่าว ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษยชาติทั่วทุกมุมโลก การเรียนรู้ในเรื่องของอนาคตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เจเนอเรชันแอลฟาคือ คนที่เกิดและกำลังจะเกิดระหว่างปี พ.ศ.2553 – 2568 คนในเจเนอเรชันนี้ถือเป็นเจเนอเรชันที่สำคัญในอนาคต เพราะในขณะที่บทความนี้ตีพิมพ์ คนเจเนอเรชันแอลฟารุ่นแรกน่าจะมีอายุ 7 – 8 ปี ซึ่งเป็นวัยเริ่มเรียนระดับประถมศึกษา แต่ในอนาคตอีกไม่กี่ปีข้างหน้า คนเจเนอเรชันนี้จะเป็นเยาวชนและเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน และเข้ามาทำหน้าที่หรือทำงานแทนเจเนอเรชันก่อนหน้า พ่อแม่ ครู อาจารย์และนักการศึกษาซึ่งเป็นเจเนอเรชันเอกซ์หรือวาย ควรทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการจัดการศึกษาสำหรับเจเนอเรชันแอลฟา เพราะรูปแบบการเรียนรู้ในยุคใหม่ย่อมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย อาเซียนและโลกในอนาคต บทความนี้มุ่งเสนอสาระเกี่ยวกับเจเนอเรชันแอลฟาและการศึกษาทางเลือก ซึ่งอาจเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีแนวโน้มจะได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นในโลกอนาคต รายละเอียดของสารระดังกล่าวมี่ดังนี้

2. เจเนอเรชันแอลฟา

แนวคิดการแบ่งเจเนอเรชันปรากฏครั้งแรกในปี ค.ศ.1923 จากหนังสือเรื่อง The Problem of Generations ซึ่งเป็นผลงานเขียนของ Mannheim นักสังคมวิทยาชาวอังกฤษ โดยการแบ่งช่วงอายุของบุคคลในปัจจุบันจะแบ่งบุคคลที่เกิดภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากยังมีชีวิตอยู่ สาระในตอนนี้นำเสนอเกี่ยวกับเจเนอเรชันแอลฟา ลักษณะสำคัญและรูปแบบการเรียนรู้ของเจเนอเรชันแอลฟา ซึ่งมีดังนี้

2.1 ความหมายของเจเนอเรชันแอลฟา

การแบ่งเจเนอเรชันในปัจจุบันแบ่งเป็น 6 เจเนอเรชัน ได้แก่ เดอะบิวเดอร์ เบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย เจเนอเรชันซี และเจเนอเรชันแอลฟา แม้บทความนี้มุ่งนำเสนอสาระเกี่ยวกับเจเนอเรชันแอลฟา แต่เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนในการแบ่งเจเนอเรชัน จึงขอนำเสนอภาพรวมของเจเนอเรชันต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

เจนเนอเรชัน	ช่วงปีเกิด	อายุปัจจุบัน
เดอะบิวเดอร์ (The Builders)	เกิดก่อน พ.ศ.2488 (ค.ศ.1945)	วัยผู้สูงอายุ 60 – 80 ปี
เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomers)	เกิดระหว่าง พ.ศ.2488-2507 (ค.ศ.1945-1964)	วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย 50 – 60 ปี
เจนเนอเรชันเอกซ์ (Generation X)	เกิดระหว่าง พ.ศ.2508-2523 (ค.ศ.1965-1980)	วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง 36 – 50 ปี
เจนเนอเรชันวาย (Generation Y)	เกิดระหว่าง พ.ศ.2524-2537 (ค.ศ.1981-1994)	วัยผู้ใหญ่ตอนต้น 22 – 35 ปี
เจนเนอเรชันซี (Generation Z)	เกิดระหว่าง พ.ศ.2538-2552 (ค.ศ.1995-2009)	วัยเด็กและวัยรุ่น 7 – 21 ปี
เจนเนอเรชันแอลฟา (Generation Alpha)	เกิดระหว่าง พ.ศ.2553-2568 (ค.ศ.2010-2025)	วัยผู้บริโภคนำใหม่ (The newbies)

การแบ่งเจนเนอเรชันใช้เกณฑ์ที่สำคัญคือ ปีที่เกิด ประสบการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญของโลก ภัยธรรมชาติและเทคโนโลยี เช่น ปรากฏการณ์ทางสังคมของเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเพิ่มจำนวนประชากร เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเย็น เป็นต้น (Pilcher, 1994: 4 – 6) เมื่อเห็นภาพรวมของการแบ่งเจนเนอเรชันแล้ว สารสำคัญต่อไปคือ เนื้อหาเกี่ยวกับความหมายลักษณะสำคัญและรูปแบบการเรียนรู้ของเจนเนอเรชันแอลฟา ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเจนเนอเรชันใหม่นี้มากยิ่งขึ้น

เจนเนอเรชันแอลฟา (Generation Alpha) คือ คนที่เกิดและกำลังจะเกิดระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2568 หรือ ค.ศ.2010 – 2025 เจนเนอเรชันแอลฟามีชื่อเรียกอีกหลายชื่อ เช่น google kids, the regeneration, generation hope, generation new age, the saviours, generation y-not, the new generation, the neo-conservatives, หรือ gen A เจนเนอเรชันแอลฟา คือ เด็กกลุ่มแรกหรือเจนเนอเรชันแรกที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 คนในเจนเนอเรชันนี้ส่วนใหญ่เป็นลูกของเจนเนอเรชันวายและเจนเนอเรชันเอกซ์ และเป็นรุ่นหลานของคนช่วงปลายของเบบี้บูมเมอร์ (Patcharapa Tantichoowet, 2017: 25)

2.2 ลักษณะสำคัญของเจเนอเรชันแอลฟา

เจเนอเรชันแอลฟามีแนวโน้มที่จะมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญ 5 ประการ ซึ่งแตกต่างจากคนในเจเนอเรชันอื่น (Schawbel, 2014; Patcharapa Tantichoowet, 2017: 29-31) ได้แก่

(1) นิยมการเป็นนายตนเอง ไม่ชอบเป็นลูกน้องใคร กล่าวได้ว่า เจเนอเรชันแอลฟานั้นมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการสูง (Entrepreneurial Skills) เพราะมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต คาดการณ์ว่าเจเนอเรชันแอลฟาจะมีช่วงระยะเวลาในการทำงานยาวนานกว่าทุกเจเนอเรชันแต่อาจเปลี่ยนอาชีพบ่อย เจเนอเรชันแอลฟาอาจเริ่มต้นทำธุรกิจของตนเองได้ตั้งแต่อายุไม่ถึง 10 ขวบ และมีโอกาสในการสร้างชื่อเสียงและเครือข่ายทางธุรกิจได้มากกว่าเจเนอเรชันที่ผ่านมา

(2) ชอบท่องโลกกว้างด้วยปลายนิ้ว กล่าวได้ว่า เจเนอเรชันแอลฟามีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีได้ดี เจเนอเรชันแอลฟาส่วนใหญ่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone และอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น แล็ปท็อป (laptop) แท็บเล็ต (tablet) ได้ตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยรุ่น แต่ส่วนใหญ่นิยมใช้โทรศัพท์มากกว่าอุปกรณ์อื่น โทรศัพท์จึงเป็นเสมือนเพื่อนสนิทที่สำคัญของคนในเจเนอเรชันนี้

(3) ชอบการซื้อของผ่านช่องทางออนไลน์และขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง กล่าวได้ว่า เจเนอเรชันแอลฟานิยมการซื้อของออนไลน์มากกว่าทุกเจเนอเรชันที่ผ่านมา แต่ในขณะเดียวกันก็ขาดทักษะทางสังคม ทักษะการติดต่อสื่อสารกับบุคคลรอบข้างมากกว่าคนทุกเจเนอเรชันที่ผ่านมาเช่นกัน ดังนั้นเจเนอเรชันแอลฟาจึงมีโอกาที่จะรู้สึกโดดเดี่ยวได้มากถึงแม้จะสามารถติดต่อสื่อสารกับคนอื่นได้ตลอดเวลาก็ตาม

(4) มีอำนาจเหนือคนรุ่นพ่อแม่ กล่าวได้ว่า เจเนอเรชันแอลฟาอาจมีอิทธิพลกับพ่อแม่รุ่นเจเนอเรชันเอกซ์และเจเนอเรชันวายสูง ทั้งนี้เพราะเจเนอเรชันแอลฟาจะเกิดจากพ่อแม่รุ่นเจเนอเรชันเอกซ์และวายที่มีความพร้อมในทุกด้านของชีวิต แล้วจึงตัดสินใจแต่งงานมีครอบครัวและลูกเมื่อตนเองพร้อมทั้งในด้านฐานะและหน้าที่การงาน ดังนั้นลูกซึ่งเป็นเจเนอเรชันแอลฟาจึงมักได้รับการตามใจ ปกป้อง ทะนุถนอม ดูแลเป็นพิเศษจนอาจมีอิทธิพลเหนือพ่อแม่ของตนเองได้

(5) มีช่องว่างระหว่างชนชั้นสูง กล่าวได้ว่า เจเนอเรชันแอลฟามีโอกาสที่จะต้องอยู่ในสังคมที่มีความแตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจนสูงมากกว่าคนเจเนอเรชันอื่น เจเนอเรชันแอลฟาที่มีพ่อแม่ฐานะดีจะสามารถสนับสนุนลูกได้ในทุกเรื่องรวมถึงเรื่องการศึกษา ทำให้ความแตกต่างเกิดปรากฏชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้เจเนอเรชันแอลฟาต้องเจอกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงของโลกอีก

หลายอย่าง ได้แก่ ปัญหาภาวะโลกร้อน ปัญหาความปลอดภัยในสังคมและปัญหาความปลอดภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 รูปแบบการเรียนรู้ของเจนเนอเรชันแอลฟา

การเรียนรู้ของเจนเนอเรชันแอลฟาอาจมีเนื้อหาเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (Jintana Sutjanant, 2013: 37)

(1) เป็นระบบการศึกษาที่เพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบครัว และชุมชน และส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ด้วยการวิจัย เพื่อสามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องและตลอดชีวิต มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกันทุกเพศ วัย เชื้อชาติ และศาสนา

(2) มุ่งพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนกระทั่งถึงวัยผู้สูงอายุ เพื่อใช้ปัญญาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน สร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าของชีวิต สังคม และประเทศชาติ

(3) ส่งเสริมสุขภาพ สุขภาพจิต สุขภาพสมองและสติปัญญาควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม การต้านกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม การมีจิตสาธารณะ การขจัดความขัดแย้ง ทำให้คนมีความเป็นมนุษย์และมีจิตใจสูง หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลจะต้องเน้นทั้งความรู้ และคุณธรรมควบคู่ไปอย่างบูรณาการ

(4) รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในอนาคต ได้แก่ การให้อิสระผู้เรียน ให้ทางออก และทางเลือกแก่ทุกคน ทำให้คนรักท้องถิ่นและสามารถดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างพึงพอใจ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อสนองความต้องการและลักษณะที่แตกต่างกันของบุคคลและชุมชน

(5) ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งในระบบ นอกบบและตามอัธยาศัย เป็นสื่อให้คนไทยเข้าถึงแก่นวัฒนธรรมทั้งของไทยและวิถีชีวิตของชนชาติต่าง ๆ

(6) บทบาทการจัดการศึกษาของภาครัฐลดลงและใช้ความหลากหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนให้เป็นประโยชน์ ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สื่อมวลชน องค์กรศาสนา ภาคเอกชน สาธารณประโยชน์และองค์กรเฉพาะกิจ

(7) สถานศึกษามีการแข่งขันกันเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับความต้องการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม ยุคเศรษฐกิจสังคมฐานความรู้ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจที่ทันสมัยกับคุณค่าแบบไทยที่เน้นค่านิยมและจริยธรรมตามแนวทางของศาสนา

(8) กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้ามามีส่วนส่งเสริมการจัดการศึกษามากขึ้น เกิดการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาสมองของมนุษย์และของผู้สูงวัยให้มีสุขภาพสมองยืนยาวด้วยกระบวนการทางการแพทย์ที่ทันสมัย

(9) ผู้สูงวัยจะได้รับการเตรียมการด้วยการศึกษาตลอดชีวิตและการใช้ประโยชน์จากสมอง ภูมิปัญญา และประสบการณ์ของผู้สูงวัยมาใช้สนับสนุนการศึกษา ทั้งในรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ ครูภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของชาติ

(10) สร้างดุลยภาพหรือความพอดีในการผสมผสานคุณลักษณะต่างข้าง ได้แก่ ความเป็นผู้นำกับผู้ตาม ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ เสรีภาพกับความรับผิดชอบ ความสามารถในการแข่งขันกับความสมถะ การเห็นความสำคัญและประโยชน์ในวิทยาการสมัยใหม่กับภูมิปัญญาแบบท้องถิ่น

3. การศึกษาทางเลือก

การศึกษาทางเลือกเป็นแนวทางในการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญมากเป็นพิเศษ โดยให้ความสำคัญกับอายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ ความถนัด ความพร้อม และความสนใจ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม ชุมชน บริบท ภูมิปัญญา องค์ความรู้และศิลปวัฒนธรรม ในท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ด้วย ผู้เรียนจึงมีโอกาสเรียนตามศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง ถือเป็นรูปแบบการศึกษาสำคัญอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับเจเนอเรชันแอลฟา

3.1 ความหมายและความสำคัญของการศึกษาทางเลือก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2015: 28) กล่าวไว้ว่า การศึกษาทางเลือก เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคคลที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยที่เนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม แต่จะต่างจากการศึกษานอกระบบของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ตรงที่ไม่เน้นเฉพาะการศึกษาผู้ใหญ่หรือผู้ที่พลาดจากการศึกษาในระบบ โดยจะรวมกลุ่มเป้าหมายทุกวัย ตั้งแต่เด็ก ผู้ใหญ่ และผู้สูงวัย รวมทั้งเด็กในวัยเรียนที่ไม่ต้องการเรียนในโรงเรียนปกติด้วย

การศึกษาทางเลือกเป็นรูปแบบการศึกษาหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งเปิดทัศนคติการจัดการศึกษาได้ครอบคลุมความต้องการของมนุษย์ทั้งในแง่ของปรัชญาการศึกษาและความรู้เชิงคุณค่าที่ให้ความหมายต่อวิถีชีวิตอย่างแท้จริงในหลากหลายมิติ ดังนี้

(1) มิติของการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการ การศึกษาทางเลือกเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นการริเริ่มสร้างความก้าวหน้าใหม่ ๆ เพื่อนำเสนอทางออกจากวิกฤตการณ์ให้เกิดการพัฒนาในก้าวต่อไป เช่นเดียวกับแนวทางเลือกอื่น ๆ เช่น เกษตรกรรมทางเลือก เศรษฐศาสตร์ทางเลือก พลังงานทางเลือก การแพทย์ทางเลือก เป็นต้น

(2) มิติของความแตกต่างหลากหลาย การศึกษาทางเลือกมีความแตกต่างของการศึกษาระดับหลักทั่วไป ทั้งในปรัชญา เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการ ทำให้แต่ละคนมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ สามารถประสบความสำเร็จได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตน

(3) มิติของสิทธิเสรีภาพทางการศึกษาของประชาชน การศึกษาทางเลือกเป็นความชอบธรรมในสิทธิเสรีภาพทางการศึกษาของประชาชน ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน บุคคลและครอบครัวพึงมีสิทธิที่จะเลือกรับการศึกษา เรียนรู้ ตามปรัชญาความเชื่อ ความต้องการ และความจำเป็นตามวิถีแห่งชีวิตของตน ของครอบครัว และชุมชน トラบที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีงามของสังคม

3.2 ลักษณะของการศึกษาทางเลือก

Miller (2010) กล่าวถึง หลักการพื้นฐานของการศึกษาทางเลือก 5 ประการ ได้แก่

(1) การเคารพทุกคน ดังที่ มาเรีย มอนเตสซอร์ ได้กล่าวไว้ว่า “เด็กคือผู้สร้างบุคลิกของมนุษย์ที่มีลักษณะพิเศษ” ซึ่งเกิดจากแรงขับที่สร้างสรรค์จากภายใน การค้นหาโลกอย่างมีเป้าหมาย ธรรมชาติได้ให้ทั้งความสามารถและความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องสร้างอัตลักษณ์ ในการดำเนินชีวิต และมีประสบการณ์ในโลกที่ไม่เหมือนใคร และเราจำเป็นต้องมีความเป็นอิสระและความมั่นคงเพื่อบรรลุศักยภาพนี้ เราได้นำพามาถึงขั้นของความใฝ่ฝันอันสูงสุดและศักยภาพในการปฏิวัตินี้ไว้หัวใจของเราทุกคน เป้าหมายของการศึกษาคือการพุ่มพักเมล็ดพันธุ์เหล่านี้

(2) ความสมดุล ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปิดกว้างสู่ความซับซ้อนของชีวิต การดำเนินชีวิตอย่างมีดุลยภาพ หมายถึง การมีความเชื่อในความอ่อนน้อมถ่อมตน เปิดใจกว้างต่อความจริงที่ขัดแย้งกับความเชื่อหรือสิ่งที่ไม่คาดฝัน ตระหนักว่าทุกสิ่งปรากฏขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่อาจขึ้นต่อไปตามเหตุปัจจัยยังไม่สิ้นสุด หลักการนี้บังคับให้เราจัดการกับผู้เรียนแต่ละคนด้วยความละเอียดอ่อนและยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับระบบความเชื่อหรือวิธีการ ระบบการศึกษาสาธารณะที่

แสวงหาความสมดุล จึงไม่ใช่เป็นวัฒนธรรมเดียวอีกต่อไป มันจะต้องจัดให้มีการเลือกที่หลากหลายที่แสดงถึงปรัชญาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

(3) การกระจายอำนาจ จากอดีตถึงปัจจุบันการตัดสินใจส่วนใหญ่ที่สำคัญที่กระทบต่อชีวิตของคนเป็นจำนวนมากจะกระทำโดยนักการเมืองและกลุ่มผู้มีอำนาจ ไม่ใช่จากประชาชนที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นทางสาธารณะ มาตรฐานการจัดการโรงเรียน การเขียนหลักสูตร ตำรา การสอบไม่ได้มาจากความคิดของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง หรือเด็ก แต่มาจากผู้บริหารและมูลนิธิที่มีอำนาจและสื่อ “ไม่มีเด็กที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง” เป็นนโยบายของอาณาจักรนักวิชาการ การเคลื่อนไหวของการศึกษาทางเลือกจะเป็นการต่อสู้เพื่อกลุ่มรากหญ้าและเป็นการตัดสินใจที่มีความเป็นประชาธิปไตย ทุกคนมีส่วนร่วมกันอย่างแท้จริง

(4) การปราศจากการแทรกแซงกันระหว่างการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม นักปรัชญา รูดอล์ฟ สไตเนอร์ กล่าวว่า สังคมจะมีสุขภาวะดีที่สุดในสามหน้าที่หลักของสังคม คือ เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม สามารถรักษาความสมบูรณ์ของตนเองได้โดยปราศจากการแทรกแซงซึ่งกันและกัน เขาตั้งข้อสังเกตว่า ในยุคปัจจุบัน การลงทุนด้านเศรษฐกิจได้ไหลล้นข้ามขอบเขตที่ควรเป็น จนทำให้ทุกแง่มุมของชีวิต รวมทั้งการศึกษา กลายเป็นตัวสินค้า เป็นสิ่งที่มีค่าทางตลาดมากกว่าจะมีคุณค่าภายใน การปฏิวัติการศึกษานี้ แสวงหาการนำการเรียนการสอนกลับสู่วัฒนธรรมของอิสราเอลและความเลือกที่เป็นอิสระ หรือการดำเนินการเรียนการสอนที่บ้านไม่เพียงแต่การออกมาเพื่อการจัดระบบการศึกษาส่วนตัว ยังถือว่าการสอนเป็นสินค้าอย่างหนึ่งในตลาด ทว่า พวกเขากำลังสนองตอบต่อสำนึกที่ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริง คือการพบกับความหมายที่ลึกซึ้งที่เกิดขึ้นเองจากภายใน ซึ่งการที่จะเป็นเช่นนี้ได้จะต้องอาศัยความเป็นอิสระจากการเมืองและการเศรษฐกิจที่มีอำนาจเหนือการศึกษาสาธารณะมาตลอด

(5) การมองโลกทัศน์แบบองค์รวม จากทัศนะแบบองค์รวม เป้าหมายสูงสุดของการศึกษาไม่ใช่เพื่อการถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความสงสัยและมีความกระตือรือร้นและสนใจโลกอย่างมาก และคุ้นเคยกับซักถามและมีวิจารณ์ญาณ และด้วยคุณสมบัติเหล่านี้ คนที่ได้รับการศึกษาแบบองค์รวมจะอยู่ในโลกได้อย่างมีเป้าหมาย สร้างสรรค์และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง

กล่าวสรุปคือ หลักการพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ของการศึกษาทางเลือกหรือการศึกษาแบบใหม่ดังกล่าว เป็นหลักการซึ่งสะท้อนถึงลักษณะของการศึกษาทางเลือกได้ แม้การศึกษาทางเลือกจะไม่มีลักษณะที่ชัดเจน หรือสามารถจำแนกลักษณะออกจากการศึกษากระแสหลักได้อย่างเด็ดขาด แต่อย่างน้อย หลักการพื้นฐานเหล่านี้ก็พอจะเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์

ลักษณะ ความเหมือนและความต่างของการศึกษากระแสหลักและการศึกษาทางเลือกได้ นอกจากนี้ หลักการพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ของการศึกษาทางเลือกข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2015: 16-17) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการศึกษาทางเลือก หรือนวัตกรรมสถานศึกษาทางเลือก ซึ่งต่างจากสถานศึกษาแบบแผนเดิม โดยเปรียบเทียบเป็น ตารางดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ	สถานศึกษาแบบแผนเดิม	นวัตกรรมสถานศึกษาทางเลือก
ปรัชญาและจุดมุ่งหมาย	เน้นความเป็นพลเมืองเพื่อความเป็น ทร พ ย า ก ร ม นุ ช ย์ ที่ ดี ต อ บ ส น อ ง ต อ แขน พัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ตอบสนองตลาดการจ้างงาน	ให้คุณค่าต่อความเป็นมนุษย์ และความหลากหลาย เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีอิสระทางปัญญา มีความสุขและความสร้างสรรค์ สามารถประสบความสำเร็จได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของแต่ละคน
หลักสูตร	ยึดตามหลักสูตรมาตรฐานและ 8 กลุ่มสาระวิชาของหลักสูตรแกนกลาง	มีความสมดุล ครอบคลุมองค์รวมของชีวิต ทั้งวิชาการและวิถีชีวิต ความรู้และคุณธรรม ภูมิปัญญาตะวันตกและตะวันออก ความเป็นสากลและความเป็นไทย พัฒนาหลักสูตรตามแนวปรัชญาการศึกษาใหม่และให้ความสำคัญกับหลักสูตร
วิธีการเรียน	เน้นการสอนมากกว่าการเรียนรู้ ครูเป็นศูนย์กลาง อยู่ในห้องเรียน ใช้หนังสือแบบเรียน สื่อการเรียน การสอนเป็นหลัก ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับตามแผนการสอนของครู	เน้นวิธีการเรียนรู้มากกว่าความรู้ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของความรู้ ผู้เรียนสร้างทางเลือกและวิธีการเรียนรู้ของตัวเอง ได้ เน้นเรียนรู้จากความเป็นจริง นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ มีความสุขในการเรียนจนเกิดความรักที่จะเรียนรู้ เกิดความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองและเรียนรู้ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต
การวัดและประเมินผล	ยึดมาตรฐานกลาง เพื่อคัดคนเก่งทางวิชาการเข้าสู่ตลาดการจ้างงาน จึงเป็นระบบการแข่งขันมุ่งความสำเร็จส่วนตัว และทำลายความมั่นใจของคนที่มีความสามารถด้านอื่นที่แตกต่างจากมาตรฐานกลาง	เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องให้เห็นพัฒนาการตามสภาพจริง ตระหนักในความแตกต่างกันของทักษะ ปัญญา ความถนัด ความสามารถ ความสนใจตามธรรมชาติของผู้เรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล/กลุ่ม สร้างโอกาสให้ทุกคนสามารถที่จะประสบความสำเร็จทางการศึกษา
การบริหาร	เป็นสถานศึกษาของรัฐหรือในกำกับของรัฐภายใต้การควบคุมทั้งในทางวิชาการ มาตรฐาน การวัด ประเมินผล การบริหารงานบุคคล และการเงิน เป็นต้น	กระจายอำนาจให้สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริง มีอิสระทั้งในทางวิชาการและการบริหารจัดการอื่น ๆ เปลี่ยนบทบาทของรัฐไปมุ่งการส่งเสริมสนับสนุน และกำกับคุณภาพตามมาตรฐานขั้นต่ำ

3.3 รูปแบบของการศึกษาทางเลือกในประเทศไทย

สุชาดา จักรพิสุทธิ์ และคณะ (Suchada Chakpisut, et al., 2003: 58) ได้แบ่งกลุ่มของการจัดการศึกษาทางเลือกของไทยไว้ 7 กลุ่ม ได้แก่

(1) การศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัว คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยพ่อแม่ผู้ปกครอง ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งในเรื่องของหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล นับเป็นนวัตกรรมใหม่ที่กำลังได้รับความสนใจจัดการศึกษา รู้และเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดูแลลูกหลานได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

(2) การศึกษาทางเลือกที่อิงกับระบบรัฐ ได้แก่ การจัดการศึกษาของโรงเรียนในระบบที่จัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเน้นความรู้เชิงประสบการณ์และการปฏิบัตินอกตำราเรียน หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพตามความแตกต่างของผู้เรียน

(3) การศึกษาทางเลือกสายครุภูมิปัญญา ได้แก่ พ่อครู แม่ครู ประชาชนชาวบ้าน ที่สังกัดกลุ่มหรือเครือข่ายและดำเนินการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ชนรุ่นหลัง ทั้งแบบเสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย ครูภูมิปัญญาเป็นบุคคลซึ่งมีองค์ความรู้ที่ได้การสืบทอดและพัฒนาสืบทอดกันมาในชุมชนท้องถิ่น นโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบการศึกษาทำให้มีเอกภาพเชิงนโยบายในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนที่เกิดจากความรอบรู้จัดเจนของคนไทยที่ได้รับการสืบทอดมาหลายชั่วคนให้แก่สังคมไทย และให้ภูมิปัญญาไทยเป็นฐานรากและเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนและการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

(4) การศึกษาทางเลือกสายศาสนธรรม ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่สมาชิกในสังกัด ทั้งแนวเศรษฐกิจพอเพียง การต่อต้านบริโภคนิยม การปฏิบัติสมาธิหรือการปฏิบัติธรรมในแนวทางต่าง ๆ หลากหลายตามความเชื่อแต่ละสำนัก และก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เข้าร่วมปฏิบัติ

(5) การศึกษาทางเลือกที่เป็นสถาบันนอกระบบรัฐ ได้แก่ กลุ่มกิจกรรมทางการศึกษาที่มีเจตนาในการจัดกระบวนการวิชาความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายของตน ทั้งแบบเสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น สถาบันการเรียนขององค์กรพัฒนาเอกชน ศูนย์ ชมรมฯ อาทิ สาวิกาลิกขาลัย มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน สถาบันพัฒนาศักยภาพชุมชน เสมสิกขาลัย เป็นต้น

(6) การศึกษาทางเลือกของกลุ่มการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้เพื่อเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหา ผ่านการปฏิบัติ การสาธิต การทดลอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกอบรม โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลากหลายรูปแบบ ทั้งกลุ่มการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ออมทรัพย์ การเกษตร การแพทย์พื้นบ้าน การพัฒนาอาชีพ การสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนามัยและสาธารณสุข การดูแลเด็กและเยาวชน การฟื้นฟูดูแลผู้ป่วยเอดส์ การป้องกันยาเสพติด การจัดการชุมชน เป็นต้น

(7) การศึกษาทางเลือกผ่านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อาจเรียนรู้ผ่านสื่อสารมวลชน ประเภทสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายคือ การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน การให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระ กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ต้องมีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ส่งผลให้มีการเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจัดเป็นห้องเรียนนอกระบบ ห้องเรียนเพื่อชีวิตสำหรับผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ทั้งความรู้ ทักษะ อาชีพ และความบันเทิง

3.4 การศึกษาทางเลือกสำหรับเจนเอเรชั่นแอลฟา

เจนเอเรชั่นแอลฟาเป็นคนที่มึลักษณะชอบความรวดเร็ว อดทนต่อการรอคอยได้ไม่นานและมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทำให้รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับคนเจนเอเรชั่นนี้ มีแนวโน้มเปลี่ยนไป แนวโน้มที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ คนเจนเอเรชั่นนี้มีการเรียนรู้ในรูปแบบของการศึกษาทางเลือกมากยิ่งขึ้น บทความนี้นำเสนอรูปแบบการศึกษาทางเลือกสำหรับเจนเอเรชั่นแอลฟา 2 รูปแบบหลัก ตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ บ้านเรียนและศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) บ้านเรียน รูปแบบการจัดการศึกษาบ้านเรียน มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามปรัชญา ทักษะ ความเชื่อของครอบครัวกับสภาพของครอบครัวและตัวบุตรผู้เรียน ท่ามกลางความหลากหลายของวิธีจัดการศึกษาเรียนรู้ของครอบครัวบ้านเรียน เราสามารถพบลักษณะร่วมที่เป็นแกนหลักของการเรียนรู้แบบบ้านเรียนได้ดังต่อไปนี้ (Office of the Education Council, 2006: 52-54)

- เป็นการศึกษาที่มุ่งให้บุตรมีพัฒนาการไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความเท่าทัน ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

- ยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เด็กทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความถนัด ความสนใจ มีธรรมชาติหรือนิสัยของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน กระบวนการจัดการศึกษาเรียนรู้ต้องเป็นไปอย่างสอดคล้องและสามารถพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ หรือเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะที่เป็นรายบุคคล

- การเรียนรู้ที่ต่อยอดขึ้นจากความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนโดยแท้จริง จำเป็นที่จะต้องให้อิสระกับผู้เรียน มีความยืดหยุ่น บูรณาการอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติให้ได้มากที่สุด ซึ่งในการนี้ ครอบครัวบ้านเรียนส่วนใหญ่มีการปรับเปลี่ยนสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ของบุตรของครอบครัว ด้วยการลองพยายามสลายหลักสูตร รายวิชา และคาบเรียน เพื่อให้การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้จริงในทุกวิถีทาง ทุกเวลา และทุกสถานที่

- คุณค่าของการศึกษาบ้านเรียน ไม่ใช่เป็นแต่เพียงการจัดการเรียนรู้ให้กับลูกเท่านั้น ที่จริงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตทั้งหมดของครอบครัวด้วย บ้านเรียนจึงไม่ใช่การที่พ่อแม่ตั้งตนเป็นครูสอนลูก แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของครอบครัว หรือที่เรียกว่า “ครอบครัวเรียนรู้ร่วมกัน” ซึ่งไม่เพียงเฉพาะภายในครอบครัวของตนเท่านั้น ยังรวมไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันกับกลุ่มกับเครือข่ายครอบครัวอื่น ๆ และกับชุมชน สังคมด้วย

- ในการวัดและประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการศึกษาที่ยึดตามพัฒนาการของตัวผู้เรียนเป็นรายบุคคล จึงควรเป็น “การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง” ที่บอกได้ถึงผลสัมฤทธิ์ที่เป็นองค์รวมทั้งหมดของตัวผู้เรียนในสภาพที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด บอกถึงพัฒนาการในลักษณะของการ “ทำอะไรได้” มากกว่าจะบอกเพียง “รู้อะไร” และมุ่งที่พัฒนาการมากกว่าการตัดสินได้หรือตก

(2) ศูนย์การเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาโดยบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันพระพุทธศาสนา โดยยื่นขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามภูมิลำเนา แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning) ซึ่งมีแนวทางดังนี้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นไปตามบริบทวิถีชีวิตของครอบครัว เชื่อมโยงชุมชนและสังคม หลักศาสนาที่ครอบครัวนับถือ กิจกรรมทักษะชีวิตในกิจวัตรประจำวัน การฝึกทักษะการทำงาน กิจกรรมอาชีพของครอบครัว วิถีวัฒนธรรม สัมมาชีพในชุมชนท้องถิ่น

- พัฒนากิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ คอมพิวเตอร์ ภาษา ธรรมชาติ กลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน กลุ่มกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

- เสริมจุดเน้นสอดคล้องกับความต้องการพิเศษ เป้าหมายการพัฒนาทักษะพิเศษเฉพาะทาง หรือเน้นทักษะวิชาการเหมือนการศึกษาในระบบโรงเรียน การเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ

- เน้นศึกษาจากประสบการณ์ตรง เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ลงมือทำ สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- ใช้ทรัพยากรรอบตัวให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า: ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมศึกษา ภูมิประเทศ ภูมิสังคม ภูมินิเวศ เชื่อมโยงจากใกล้ตัว/ไกลตัว ทัศนศึกษาจากพิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ ครูชุมชน ครูภูมิปัญญา กิจกรรมภายในชุมชนท้องถิ่น งานประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เศรษฐกิจครอบครัว สังคม วัฒนธรรม โลกรอบตัว ฯลฯ

4. บทสรุป

คนเจเนอเรชันแอลฟาจะเป็นคนที่สำคัญในอนาคตในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า คนเจเนอเรชันนี้จะเป็นพลเมืองที่สำคัญของสังคมไทย สังคมอาเซียน และสังคมโลกในอนาคต การศึกษาทางเลือกอาจเป็นรูปแบบหนึ่งที่มีแนวโน้มจะได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นในโลกอนาคตและมีความเหมาะสมกับเจเนอเรชันแอลฟา เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญมากเป็นพิเศษ ให้อิสระผู้เรียน ให้ทางออกและทางเลือกแก่ทุกคน ให้ความสำคัญกับอายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ ความถนัด ความพร้อม และความสนใจ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม ชุมชน บริบท ภูมิปัญญา องค์ความรู้และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ด้วย ทำให้คนรักท้องถิ่นและสามารถดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างพึงพอใจ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ ผู้เรียนจึงมีโอกาเรียนตามศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง การศึกษาทางเลือกตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สำหรับเจเนอเรชันแอลฟา ได้แก่ การศึกษาแบบบ้านเรียนและการศึกษาแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

References

- Jintana Sutjanant. (2013). *Education and Community Development in The 21st Century*. Bangkok: Odean Store.
- Miller, R. (2010). *Five Principles of The Coming Education Revolution*. Retrieved on 15 January 2018, From: <https://blogazine.pub/blogs/prasart/post>
- Office of the Education Council. (2006). *Family Handbook of Home School: Principle and Process For Home School*. Bangkok: Prikwahn Co.,Ltd.
- Office of the Education Council. (2015). *Alternative Education in Thailand*. Bangkok: V.T.C. Communication.
- Pacharapa Tantichoowet. (2017). *New Generation of 21st Century in Thai Society*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

- Schawbel, D. (2014). *5 Predictions for Generation Alpha*. Retrieved on 15 January 2018, From: <http://danchawbel.com/blog/5-predictions-for-generation-alpha>
- Suchada Chakpisut, et al. (2003). *Alternative Education Research: Data and Analysis*. Bangkok: The Thailand Research Fund.